

lességüknek éreznek továbbvinni és továbbadni.

A kötet végi *Melléklet* halasi irodalmi válogatást ad: Egyed Izsák János és Modok Sándor parasztköltők versei, Retek Ignác meséi, Kmetty Géza 1956. október 23. című visszaemlékezése, Kannás Alajos költő versei és a szerző *Úszólápok* című írása olvasható itt.

A színes képekkel gazdagon illusztrált könyv megvásárolható a bookline internetes áruházban, a Püski Könyvesboltban Budapesten és a halasi Thorma János Múzeumban.

(*Kmeth Jolán*: A kiskunhalasi Kmet' család. Thorma János Múzeum könyvei 45. Kiskunhalas, 2019. 320 oldal)

Vasvári Zoltán

JÁSZBERÉNYI SZERETETSZOLGÁLAT

Újabb, értékes kiadvány jelent meg dr. Suba Györgyné tollából, ezúttal a szeretetszolgálat jászberényi történetéről olvashatunk, illetve az első 60 évről, tekintettel arra, hogy az utolsó évtized történéseit Buschmann Éva *A jászberényi Szent Klára Idősek Otthona* címmel egy összefoglaló munkában rögzítette. A kötet így is hiánypótló, hiszen eddig ilyen nagy terjedelmű, alapos munka nem jelent meg a témában, csak egy-egy rövidebb összefoglaló.

Amint azt már korábban megszoktuk, dr. Suba Györgyné alaposan utánajárt a témának. Elsősorban a kötet inspirálói, Szalóki Miklós és Szatmári Antalné nyugalmazott intézményigazgatók személyes iratai és visszaemlékezései, valamint a Jász Múzeumban elhelyezett ház-

történeti krónikák lapjai, több ezer fénykép, továbbá a Besenyi Vendel helytörténeti kutató által lemasolt *Felvételi napló* (törzskönyv) képezte a kutatás kiinduló alapját. Ezt egészítette ki a szerző levéltári anyagokkal, valamint a még működő rendek megőrzött irattári anyagaival, visszaemlékezésekkel és a korabeli sajtócikkek, az internet kínálta publikációk információival.

A bevezetőben a mű céljáról így fogalmaz: „*E munka célja, hogy emléket állítson azoknak a kedvesnővéreknek, szerzeteseknek, akik a kommunista rendszer áldozatai lettek a szerzetesrendek feloszlatásával. Pedig a társadalomnak szüksége lett volna rájuk, hiszen ők azelőtt oktattak, betegeket ápoltak, elesetteket gyámolítottak – és ami a legfőbb –, imádkoztak mindannyiunkért.*”

Amint az köztudott, 1950 nyarán az országhatár mentén élő szerzeteseket több kolostorba internálták, ezek között az elnyomó rendszer szempontjából az egyik legjelentősebb a jászberényi internálótábor volt. A rezsim célja az volt, hogy a katolikus egyházzal kikényszerítsenek egy egyezményt, melyet soha nem kívántak megtartani! Ezt az egyezményt 1950. augusztus 30-án írták alá, és szeptember 7-én elnöki tanácsi rendelettel megvonták a szerzetesrendek működési engedélyét. Ezzel egy időben az idős, magatehetetlen szerzetesekről is gondoskodniuk kellett. Ezért jött létre a Római Katolikus Szeretetszolgálat, melynek keretében megalapították Jászberényben – a volt ferences kolostorban – a II. sz. Állami Szociális Betegotthont. Ennek mintegy 70 éve! A létesítmény állami fenntartású, egyházi jellegű intézmény lett, melyben az idős szerzetesnővéreket helyezték el. 1991-től teljesen egyházi kezelésbe került, a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat jászberényi otthonaként, majd Szent Klára Idősek Otthona néven működik jelenleg is.

A könyv második részében az intézmény mindennapi életéről olvashatunk. Számomra igen érdekes volt a könyvet olvasva, illetve 1991/92-ben látva az ottani életet,

hogy a szerzetesnővérek idős, beteg mivel-
tuk ellenére tevékenyen kivették a részüket
az otthon fenntartásából. Azon túl, hogy
naponta szentmisén vettek részt, elvégezték
a rendi imádságaikat, ellátták a ház körüli
munkákat is: sekrestye, konyha, mosoda,
takarítás, ünnepek megszervezése, az ágy-
ban fekvők ápolása stb. Igen szépek voltak
a nővérek kézimunkái, hímzései, sőt, az ott
élő szerzetesek rendi ruháit bemutató ba-
bakiállítás is. A közösség a bekerülő nővér
mindennapjait kísérte, tette szebbé egészen
a végső nagy útig!

A rengeteg kép között örömmel fedez-
tem fel az 1993 nyarán készült csoportké-
pet, amikor francia cserkészekkel két hetet
együtt dolgoztunk az intézményben, felújít-
va-lefestve régi bútorokat, és bekapcsolódva
a terménybetakarítás munkálataiba.

Az írás legizgalmasabb része a 162–274.
oldalakon olvasható arcképcsarnok, mely
több száz nővér életrajzát tartalmazza ábécé-
rendben. Ezt követi az itt dolgozó férfi
szerzetesek rövid bemutatása. Ugyanitt ol-
vashatunk az otthonban szolgálatot teljesí-
tő lelkészekről, akik éveken keresztül látták
el a nővérek lelki gondozását, gyóntatását,
szentmisét mutattak be, illetve részt vet-
tek örömeikben, elkísérték őket a temetőig.
Természetesen a szeretetszolgálat vezetői és
az intézmény igazgatói is bemutatásra ke-
rültek.

Vannak, akik azt mondják, hogy a *Füg-
gelék*et nem is érdemes elolvasni, vagy fella-
pozni, mert a lényeg már leírásra került. Én
azonban ezzel a fejezettel kezdtem az olva-
sást, hiszen itt vannak felsorolva a jászberé-
nyi Újtemető sírkertjében nyugvó nővérek
adatai. Néhányuk arca is megjelent emléke-
zetemben. Ugyancsak a *Függelék*ben olvas-
hatjuk a munkatársak névsorát.

Segíti a könyv forgatását, a téma feldol-
gozását a forrásjegyzék, a névmutató és a
helynévmutató, melyek elmaradhatatlan
kiegészítői dr. Suba Györgyné munkáinak.

A nyomdai feladatokat a debreceni Kapi-
tális Nyomda Kft. végezte, így olyan kiad-

ványt vehetünk a kezünkbe, melyet a tar-
talom megismerése előtt is örömmel forgat-
hatunk, lapozgathatunk. A könyv kiadója a
Jász Helytörténeti Kör és a Jászapátiak Ba-
ráti Egyesülete. Támogatták: a Jászok Egye-
sülete, „A Jászságért” Alapítvány, az Embe-
ri Erőforrások Minisztériuma, Jászberény
Város Önkormányzata, magán- és közéleti
emberek, valamint az előfizetők széles tábo-
ra, akiknek neve szintén olvasható a könyv
utolsó lapjain.

A kiadvány a kitűzött célját messzemenő-
kig elérte: méltó emlék állítódott az itt élt
kedvesnővéreknek, megörökítve életüket,
mindennapjaikat, életük utolsó éveit-óráit.

Szívből ajánlom mindenkinek, aki a
téma iránt érdeklődik, lokálpatriótának,
avagy csak a közelmúltunk iránt érdeklő-
dőknek.

(Dr. Suba Györgyné Kocsis Julianna: Sze-
retetszolgálat Jászberényben 1950-től. Jász
Helytörténeti Kör–Jászapátiak Baráti Egye-
sülete, Jászberény, 2020. 387 oldal)

Fr. Varga Kamill O. F. M.

JÁZSÁGI NÉPMESÉK

„Minden mese örzi annak a kornak az em-
lékét, amikor az ember nemcsak megérteni
akarta mindazt, amit látott, hallott, érzé-
kelt és tapasztalt, hanem a dolgok megkér-
dőjelezése, felülbírálása nélkül benne élt
mindebben, mert ebből táplálkozott, ez volt
saját természetes erőforrása. Úgy volt jelen a
világban, hogy javára szolgált minden, ami
körülvette, és ő is javára volt mindennek.”
(Boldizsár Ildikó)

A fenti idézet valósága jól tükröződik an-
nak az igényes kivitelű, szép meséskönyv-
nek a tartalmából, amely a Jász Múzeum
fennállásának 145. évfordulója tiszteletére
jelent meg. A múzeum munkatársai régóta
tervezték a különleges népmese-gyűjtemény
kiadását. 2019-ben a Városi Könyvtár si-
kerrel pályázott a Jászsági Népmesepont
létrehozására, melynek egyik eleme volt a